

II Ocena ochronny powietrza i gospodarka ściekowa

MN69

WGT:DS UW Biała Podlaska 1976

REGIONALIA

Ocena ochrony powietrza i gospodarka ściekowa.

W związku z koniecznością zachowania lub przywrócenia warunków niezbędnych do życia człowieka i innych żywych organizmów, organy ochrony i kontroli środowiska stosują wiele form działalności, której efektem stają się coraz to nowe inwestycje służące do oczyszczenia ścieków i urządzenia odpylające służące do ochrony powietrza atmosferycznego. Oprócz wymienionych niżej wody powierzchniowej oraz powietrza atmosferycznego ochronie podlegają także następujące czynniki kształtujące środowisko:

- gleba
- fauna i flora
- ukształtowanie terenu

Każdy z czynników kształtujących środowisko naturalne musi być określony charakterystycznymi sobie parametrami.

Parametry te możemy uzyskać tylko drogą empiryczną, poprzez każdorazowe pobieranie prób i przeprowadzanie badań laboratoryjnych.

W tym celu Wydział Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska Urzędu Wojewódzkiego w Białej Podlaskiej zorganizował Samodzielną Pracownię Badań i Kontroli Środowiska w Białej Podl. która rozpoczęła swą działalność z dniem 2.I.1976r.

Aktualnie Pracownia zatrudnia 7 pracowników merytorycznych i 2 pracowników fizycznych.

W miarę rozbudowywania się Pracowni i przyjmowania przez nią nowych zadań, przewiduje się w perspektywie zatrudnienia 55 pracowników i przekształcenia Pracowni w Ośrodek Badań i Kontrol Środowiska.

W chwili obecnej Samodzielna Pracownia Badań i Kontroli Środowiska prowadzi regularną kontrolę z zakresu gospodarki ściekowej w zakładach przemysłowych zrzucających ścieki do rzek będących zarazem źródłem zanieczyszczeń rzek, dokonuje badań fizyko-chemicznych wód rzeki Krzny pobieranych w 8 punktach tej rzeki, oraz zobowiązana jest do natychmiastowych interwencji *na skutek meldunku instytucji* zakładu lub osoby mającej na celu zlokalizowanie źródła zanieczyszczenia, zbadania przyczyn, skutków i czasokresu trwania zanieczyszczenia oraz podjęcia przedsięwzięć zmierzających do niepowtórzenia się podobnych przypadków w przyszłości.

Zaplanowano następujący program kontroli Zakładów na 1976 rok:

- kontroli gospodarki ściekowej 63
- analiz fizyko-chemicznych 198
- pomiarów ilości ścieków 12
- analiz hydrobiologicznych 6
- kontroli laboratoriów przyzakładowych 1

Przy obecnym składzie osobowym Samodzielnej Pracowni Badań i Kontroli Środowiska przewiduje się wysoko przekroczyć wymieniony plan kontroli.

Równocześnie, Pracownia czyni efektywne starania korzystając z wydatnej pomocy Wydziału w zdobywaniu sprzętu laboratoryjnego oraz podstawowej aparatury kontrolno-pomiarowej, których posiadanie pozwoli na rozwinięcie szerszej działalności.

Dyrektor Wydziału Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska postanowił, aby w momencie zgromadzenia dostatecznych danych o stanie środowiska naturalnego województwa białkopodlaskiego dokonać publikacji w prasie celem dokładnego zorientowania zainteresowanych tematem, którego ranga i aktualność w obecnym czasie zarówno w naszym Kraju jak i w świecie są niepoślednie.

Ocena ochrony powietrza atmosferycznego.

Za 1975 rok ocena poszczególnych resortów w zakresie powietrza atmosferycznego wygląda następująco:

1. Ministerstwo Przemysłu Lekkiego

Kontrolą objęto Zakłady Przemysłu Wełnianego "Bławena" w Białej Podlaskiej. Zainstalowane urządzenia odpylające eksploatowane są prawidłowo. Wykonana sposobem gospodarczym instalacja mokrego odprowadzania koksiku spod cyklonów znacznie przyczyniła się do zmniejszenia wtórnej emisji zanieczyszczeń.

2. Centralny Związek Spółdzielni Mleczarskich.

Przeprowadzono kontrolę Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej w Radzynie Podlaskiej.

Zróżdłem zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego jest kotłownia wyposażona w urządzenia odpylające.

W roku sprawozdawczym stwierdzono obniżenie intensywności zainteresowania problemem ochrony powietrza przez załogę Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej w Radzynie Podlaskiej.

Urządzenia odpylające ze względu na liczne przetarcia stożków cyklonów poddano wymianie.

Zalecono również zainstalowanie klap uszczelniających wypusty pyłów z cyklonów.

Zakład nie prowadzi ewidencji sprzedanego żużla i koksiku. Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska posiada określoną wielkość dopuszczalnej emisji zanieczyszczeń.

3. Resort komunikacji.

Największą ilość emitowanych pyłów i dwutlenku siarki przyspasa atmosferze województwa białkopodlaskiego stacja przeładunkowa PKP w Małaszewiczach.

Ilość pyłów wydzielana do powietrza atmosferycznego przez ten zakład wynosi 4543 t/rok co stanowi 62.9 % ogólnej ilości

emitowanych przez zakłady pyłów. Ilość dwutlenku siarki odprowadzana do powietrza przez ten zakład wynosi 3146 t/rok co stanowi 44.8 % ogólnej ilości emitowanego SO_2 .

Duże ilości emitowanych zanieczyszczeń wywierają niekorzystny wpływ na stan drzewostanu w rejonie Małaszewicz.

Poprawa istniejącego stanu jest możliwa poprzez elektryfikację linii kolejowych w tym rejonie oraz poprzez likwidację małych uciążliwych kotłowni.

W przedstawionym bilansie ujęto zakłady odprowadzające gazy powyżej 5000 Nm³/h. Wielkość emisji określono w oparciu o pomiary emisji zanieczyszczeń oraz w oparciu o zużycie paliwa, czas pracy urządzeń oraz wskaźniki katalogowe kotłów.

Kontrola powietrza atmosferycznego w woj. białkopodlaskim w 1975 roku przedstawia się następująco:

Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie
<u>OCHRONA POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO</u>		
Ilość zakładów - planowa kontrola	2	2
Ilość kontroli w zakładach-planowa kontrola	3	3
Ilość analiz ogółem /plan + zlecenia / - emisji pyłów w 2 zakładach	3	3
- emisja gazów	-	1
Ilość analiz wynikających z planowej kontroli		
- emisja pyłów	3	3
- emisja gazów	-	1

KONTROLE ODPADÓW KOMUNALNYCH, PRZEMYSŁOWYCH I ROLNYCH

Ilość kontroli mogielników	1	1
Ilość kontroli w zakresie gospodarki odpadami przemysłowymi w 3 zakładach	3	3

Globalne zanieczyszczenia atmosfery stwarza emisja pyłów i dwutlenku siarki. Zwalczanie zapylenia powietrza atmosferycznego obecnie nie przedstawia większych trudności w porównaniu z dwutlenku siarki.

Istotnym środkiem niwelującym skutki zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego przez pojazdy jest właściwe zadrzewienie dróg. Przewiduje się na rok 1976 wysadzenie 18.000 drzew i 5.000 krzewów na pasach drogowych na sumę 2,1 mln złotych. Do 1990 roku wszystkie drogi będą posiadały zadrzewienie poza koroną drogi.

Zmniejszenie szkodliwości emisji pyłowej i gazowej na drzewostany położone przy liniach kolejowych planowane jest przez całkowite zastąpienie trakcji parowej trakcją spalinową lub elektryczną. Przewiduje się w latach 1976-80 elektryfikację linii Siedlce-Terespol.

Ochronę powietrza atmosferycznego przed zanieczyszczeniem w przemyśle prowadzi się przez zmniejszenie emisji pyłów i gazów oraz przez organizowanie stref ochronnych.

Wraz z rozwojem przemysłu, budownictwa i komunikacji zmniejsza się powierzchnia użytków rolnych. Dąży się do ograniczenia powierzchni przeznaczonych pod inwestycje na glebach dobrych, lokalizując zakłady na glebach najszabszych tj. klasy V i VI.

Eksploatacja złóż surowców mineralnych głównie do produkcji materiałów budowlanych pociąga za sobą niszczenie gleby i dewastację krajobrazu. Zachodzi więc pilna potrzeba rekultywacji wyrobisk. Część wyrobisk wykorzystuje się do lokalizacji wysypisk. Odpady powyrobiskowe /hałdy/ i pozostałe wysypiska zagospodarowuje się poprzez odpowiednie założenie po uprzedniej rekultywacji.

W latach 1976-80 przewiduje się dokonanie rekultywacji ogólnej na powierzchni 35 tys. ha na sumę 3.5 mln.zł.

Odpady przemysłowe prawie całkowicie są zagospodarowywane przez wykorzystanie jako surowce wtórne do celów budowlanych i rekultywacji terenu. Przemysł budowlany wykorzystuje fosfogipsy i żużle a popioły zużywa się do nivelacji terenu. Większość zakładów ma rozwiązany problem odpadów. Planem inwestycyjnym na gospodarkę odpadami została objęta tylko Wojewódzka Spółdzielnia Ogrodnicza-Zakład w Sarnakach. Zakład ten bezużytecznie odpady przemysłowe w ilości 62 tony na rok wywozi na wysypisko komunalne. Na unieszkodliwienie odpadów przez gospodarcze wykorzystanie i składowanie przeznaczają się w 1976 roku 2 mln.zł. Odpady komunalne składowane są na wysypiskach sanitarnych.

Na terenie naszego województwa znajduje się 12 wysypisk śmieci objętych nadzorem przez Terenowe Stacje Sanitarne-Epidemiologiczne. Tylko wysypisko w Białej Podlaskiej i tymczasowe w Parczewie usytuowane i eksploatowane jest właściwie.

Ogólna ilość wysypisk stałych prawidłowo zorganizowanych jest więc za mała w stosunku do potrzeb. Zaplanowane nakłady na inwestycje ochrony środowiska przedstawione w informacji są niewystarczające. Zaledwie około 45 % zadań koniecznych do wykonania zostało objętych planem.

Realizację właściwej polityki w dziedzinie ochrony atmosfery utrudnia fakt, że nie wszystkie zakłady uciążliwe dla otoczenia mają określoną emisję dopuszczalną. Uniemożliwia to w szeregu wypadkach stosowania kar za złą eksploatację urządzeń, aczkolwiek następują przekroczenia dopuszczalnych stężeń w powietrzu atmosferycznym.

Porządkowania również wymaga problem stref ochronnych ustanowionych wokół zakładów, ich właściwe zagospodarowanie bądź potrzeba ich zmian oraz konieczność określenia stref dla zakładów które jej nie posiadają.

Dla szybkiego osiągnięcia wyników w tym zakresie została nawiązana ścisła współpraca tut. Wydziału z Państwowym Inspektorem Sanitarnym, w szczególności w uzgodnieniach dotyczących metodyki prowadzenia pomiarów, eksploatacji stosowanej aparatury pomiarowej oraz wymiany wyników pomiarów.

Osiągnięcie efektywnej działalności w walce z hałasem i wybracją uzależnione jest od właściwego wyposażenia powołanej z dniem 1 stycznia 1976 roku Samodzielnej Pracowni Badań i Kontroli Środowiska w Białej Podlaskiej.

GOSPODARKA ŚCIEKOWA W OS. BIAŁSKOPODLASKIEGO

Rzeka Krzna - długość w granicach woj. białskopodlaskiego - 78 km.

W 1975 roku rzeka Krzna

- na odcinku długości 58 km. - od granicy województwa / km. 78 / do punktu poniżej Zielawy / km. 20 / niosła wody nieprzydatne do jakichkolwiek potrzeb gospodarczych z uwagi na przekroczone dopuszczalne zanieczyszczenia w zakresie wszystkich oznaczonych wskaźników.
- na odcinku długości 20 km. - od punktu poniżej Zielawy / km. 20 do ujścia do Bugu /km. 0,0 /- wody rzeki Krzny zaliczono do III klasy czystości wód z uwagi na przekroczone dopuszczalne zanieczyszczenia zawiesiny, tlenu rozpuszczonego, miana coli. W porównaniu do roku 1974 stwierdzono pogorszenie jakości wód rzeki Krzny, wzrost stężenia zanieczyszczeń i znaczne pogłębienie niekorzystnych zmian w biocenozie rzeki. Długość odcinków rzeki poza klasyfikacją i w klasie III nie uległa zmianie.

Pogorszenie spowodowane było głównie wzrostem ładunków zanieczyszczeń odprowadzanych z oczyszczalni przemysłowo-komunalnej w Łukowie / woj. Siedleckie/ oraz w mniejszym stopniu z miast Międzyrzec Podlaski i Biała Podlaska i zakładów przemysłowych zlokalizowanych na ich terenie.

Dopływy rzeki Krzny:

a/ Rzeka Zielawa - w porównaniu do 1974 roku jakość wód rzeki

- nie uległa zmianie i nieściła się w II klasie czystości wód,
- b/ Rzeka Krzna Północna - w porównaniu do 1974 roku jakość wód rzeki nie uległa zmianie i była poza klasyfikacją.

W n i o s k i

W celu zabezpieczenia wód rzeki Krzny przed nadmiernym zanieczyszczeniem konieczna jest realizacja następujących przedsięwzięć:

1. Rozbudowa mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków dla miasta Łukowa i Zakładów Mięsnych w Łukowie do przepustowości zapewniającej prawidłowe oczyszczanie wszystkich dopływających ścieków.
2. Budowa nowej mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków dla miasta Międzyrzec ^Podlaski oraz rozbudowa oczyszczalni Zakładów ^Jajczarsko-Drobiarskich w Międzyrzecu ^Podlaskim.
3. Rozbudowa mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków dla miasta Białej Podlaskiej.

Rzeka Bug - długość w granicach województwa białkopodlaskiego wynosi 136 km.

W 1975 roku rzeka Bug na całym odcinku w granicach województwa niosła wody poza klasyfikacją z uwagi na zawiesinę ogólną.

W porównaniu do 1974 roku jakość wód rzeki uległa pogorszeniu na odcinku długości 46 km. - od ujścia rzeki Krzny / km.272/ do granicy Województwa / km.226/ co spowodowane ~~jest~~ było wzrostem zanieczyszczenia wód rzeki Krzny.

Jezioro Białskie - powierzchnia 31,7 ha.

Jezioro wykorzystywane do celów rekreacyjnych. Wody jeziora w warstwie wykorzystywane do rekreacyjnych powierzchniowej zaliczono do klasy III czystości wód.

Pod względem fizyko-chemicznym stwierdzono niskie wskaźniki zanieczyszczenia za wyjątkiem azotu organicznego.

Pod względem biologicznym wody jeziora wykazały nieznaczne zanieczyszczenie.

Ogół gospodarki ściekowej w zakładach na terenie woj. białsko-podlaskiego kontrolowanych w 1975 roku.

W 1975 roku na terenie województwa białkopodlaskiego przeprowadzono 71 kontroli stanu gospodarki ściekowej w 25 zakładach. W 15 zakładach stwierdzono 31-krotnie przekroczenia dopuszczalnych ładunków zanieczyszczeń w odprowadzanych ściekach, spowodowane w większości zakładów nieprawidłową eksploatacją urządzeń oczyszczających ścieki.

Na 25 kontrolowanych zakładów, 21 zakładów posiadało ustalone warunki na odprowadzanie ścieków/ w tym 6 - ustalenia protokołów 15 - pozwolenia wodno-prawne/.

W wyniku płacenia kar za przekroczenie dopuszczalnych ładunków zanieczyszczeń stwierdzono poprawę gospodarki ściekowej, a w konsekwencji zaprzestanie płacenia kar w następujących zakładach Zakłady Utylizacyjne w Worońcu, Zespół Opieki Zdrowotnej i Społecznej w Radzynie Podlaskiej.

Szczególne zaniedbania w gospodarce ściekowej stwierdzono w Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej w Radzynie Podlaskiej - odprowadzanie serwatki, Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska w Łosicach - nieprawidłowa eksploatacja urządzeń oczyszczających.

W 1975 roku tylko w niektórych kontrolowanych zakładach kontynuowano porządkowanie gospodarki ściekowej.

Poprawa gospodarki ściekowej na terenie województwa białkopodlaskiego uzależniona jest od wybudowania oczyszczalni ścieków dla ośrodków miejskich: Radzyna, Międzyrzecz, Parczewa, i podłączenia do nich zakładów zlokalizowanych na ich terenie.

Kontrola gospodarki ściekowej

1. Ministerstwo Administracji, Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska

Kontrolę gospodarki ściekowej przeprowadzono w 2 przedsiębiorstwach gospodarki komunalnej: /PGKM w Białej Podlaskiej i w Radzynie Podlaskiej/ oraz w 2 Spółdzielniach Mieszkaniowych /w Białej Podlaskiej i Międzyrzecu Podlaskim/.

Zakłady te eksploatowały 1 oczyszczalnię typu mechaniczno-biologicznego /PGKM Biała Podlaska/ i 3 oczyszczalnie typu mechanicznego. 3 zakłady posiadają pozwolenie wodnoprawne, 1 protokółarne ustalenie na odprowadzanie ścieków.

Przeprowadzane kontrole wykazały w 2 przedsiębiorstwach /PGKM Biała Podlaska i Spółdzielnia Mieszkaniowa Biała Podlaska/ przekroczenie dopuszczalnych ładunków zanieczyszczeń w odprowadzanych ściekach spowodowane nieprawidłową eksploatacją urządzeń oczyszczających. Zły stan techniczny i niewystarczające urządzenia wskazują na konieczność budowy nowej, mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków dla miasta Radzyna Podlaskiego.

2. Ministerstwo Przemysłu Spożywczego i Szpiku.

Kontrolę gospodarki ściekowej przeprowadzono w 5 zakładach tego resortu. Dwa zakłady posiadają urządzenia oczyszczające przeciążone wymagające rozbudowy.

2.1. Zakłady Jajczarsko-Drobiarskie w Międzyrzecu Podlaskim

posiadają oczyszczalnię typu mechaniczno-biologicznego.

Przeprowadzone kontrole wykazały przekroczenie określony pozwoleniem wodnoprawnym dopuszczalnych ładunków zanieczyszczeń, spowodowane przeciążeniem i nieprawidłową eksploatacją oczyszczalni.

2.2. Fabryka Octu i Musztardy w Parczewie - posiada oczyszczalnię typu mechanicznego. Przeprowadzone kontrole wykazały przekroczenie dopuszczalnych ładunków zanieczyszczeń określonych pozwoleniem wodno-prawnym, spowodowane przeciążeniem i nieprawidłową eksploatacją oczyszczalni.

2.3. Zakłady Przetwórstwa Owocowo-Warzywnego w Radzynie Podlaskiej i Eksportowy Zakład Przetwórstwa Owocowo-Warzywnego w Sarnakach. - posiadają oczyszczalnię typu mechanicznego. Zakład w Sarnakach nie posiada określonych warunków odprowadzania ścieków. Zakład w Radzynie posiada pozwolenie wodno-prawne i prowadzi prawidłową gospodarkę ściekową.

2.4. Zakłady Utylizacyjne w Woroncu - posiadają oczyszczalnię typu mechanicznego. Posiadają protokółarne ustalenia na odprowadzanie ścieków. W wyniku płacenia kar zakład uporządkował gospodarkę ściekową i zaprzestał płacenia kar

3. Centralny Związek Spółdzielni Mleczarskich

Kontrolę gospodarki ściekowej przeprowadzono w 5 zakładach.

3 zakłady posiadają oczyszczalnię typu mechaniczno-biologicznego, 2 typu mechanicznego.

Dwa zakłady posiadają pozwolenie wodno-prawne, 3 protokółarne ustalenie na odprowadzanie ścieków.

Przeprowadzone kontrole wykazały w 4 zakładach przekroczenia dopuszczalnych ładunków zanieczyszczeń co spowodowane było:

- niewłaściwą technologią oczyszczania ścieków - brak II stopnia oczyszczania - OSM parczew,
- nieprawidłową eksploatacją urządzeń oczyszczających OSM Biały Podlaska, Radzyń Podlaski, Łosice,
- odprowadzaniem serwatki do ścieków OSM Białej Podlaski, Radzyń Podlaski i Parczew.

Powyższe uchybienia jak również lokalizacja zakładów nad odbiornikiem o małej zdolności samoczyszczenia się wód, były przyczyną występowania szkodliwego zanieczyszczenia wód rzek

Piwonii i Piszczanki. Konieczna jest budowa nowych, mechaniczno-biologicznych oczyszczalni ścieków dla zakładów w Parczewie i Międzyrzecu Podlaskim.

4. Ministerstwo Komunikacji.

Przeprowadzono kontrolę gospodarki ściekowej w 2 zakładach posiadających oczyszczalnie typu mechaniczno-biologicznego, /PKP Małaszewicze i PKP Terespol /, stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych ładunków zanieczyszczeń określonych pozwoleniem wodno-prawnym na skutek nieprawidłowej eksploatacji /PKP Terespol/ i nieeksploatowania oczyszczalni /PKP Małaszewicze/. Zakłady nie prowadzą kontroli analitycznej odprowadzanych ścieków.

5. Centralny Związek Spółdzielni Pracy.

W resorcie tym kontrolowano Zakłady Szczecińskie - Szczotkarskie w Międzyrzecu Podlaskim. Zakład posiada oczyszczalnię typu mechanicznego. Przeprowadzone kontrole wykazały przekroczenie dopuszczalnych ładunków zanieczyszczeń określonych pozwoleniem wodno-prawnym na skutek nieprawidłowej eksploatacji.

Zakład nie prowadzi kontroli analitycznej ani pomiarów ilości odprowadzanych ścieków.

6. Ministerstwo Zdrowia i Opieki Społecznej.

Gospodarkę ściekową kontrolowano w 3 zakładach tego resortu, 2 posiadają oczyszczalnię typu mechaniczno-biologicznego /Zespół Opieki Zdrowotnej i Społecznej w Radzynie Podlaskim i Parczewie, 1 typu mechanicznego /Wojewódzki Szpital Zespolony w Białej Podl./ Szpital w Białej Podlaskiej nie posiada określonych warunków odprowadzania ścieków. 2 zakłady posiadają pozwolenia wodno-prawne. Zakłady nie prowadzą kontroli analitycznej ani pomiaru ilości odprowadzanych ścieków. ZOZiS w Radzynie Podlaskim poprawił eksploatację oczyszczalni ścieków.

7. Ministerstwo Rolnictwa

Gospodarkę ściekową kontrolowano w 4 zakładach tego resortu /Gorzelnia, PCM, Rzeźnia, Masarnia/.

3 zakłady posiadają oczyszczalnie typu mechanicznego/PCM Podedwórze, Przetwórnia Mięsa w Parczewie, Masarnia WSS w Radzynie Podl./, Gorzelnia Witulin nie posiada urządzeń oczyszczających oraz ustalonych warunków odprowadzania ścieków, 2 zakłady posiadają pozwolenia wodno-prawne, 1 protokółarne ustalenia na odprowadzanie ścieków.

W wyniku przeprowadzonych kontroli w 2 zakładach stwierdzono przekraczanie dopuszczalnych ładunków zanieczyszczeń/Masarnia WSS Radzyna Podlaski, PCM Podedwórze/, spowodowane nieprawidłową eksploatacją urządzeń oczyszczających. Zakłady nie prowadzą kontroli analitycznej odprowadzanych ścieków ani pomiarów ilości odprowadzanych ścieków.

8. Ministerstwo Przemysłu Chemicznego.

Przeprowadzona kontrola w Centrali Przemysłu Naftowego w Małaszewiczach wykazała zły stan techniczny zapasza olejów i tłuszczów co spowodowało szkodliwe zanieczyszczenie wód odbiornika. Zakład nie posiada określonych warunków na odprowadzanie ścieków.

31

